

ВЕСЛУВАННЯ НА БАЙДАРКАХ І КАНОЕ — вид гребного спорту, гонки на відповідних суднах. Байдарка — безкочеткове спортивне судно, закрите згори декою (палубою), у якій прорізано кокпіти (люки); спортсмени веслюють одним дволопатеvim веслом. Каное — безкочеткове судно без палуби; спортсмени веслюють стоячи на одному коліні однолопатеvim веслом. Перші веслувальні клуби з'явилися у 60-х рр. 19 ст. Шотландець Й. Мак-Грегор сконструював дерев'яну байдарку за зразком ескімоської і заснував 1866 Клуб байдарочників. Змагання почали проводити в країнах Європи і Пн. Америки у 20-х рр. 20 ст. У 1924 створено Міжнародну федерацію каное. Від 1933 проводять чемпіонати Європи, від 1938 — світу. Від 1936 гонки чоловічих екіпажів на одиночках і двійках зараховано до програми Олімпійських ігор (розігрували нагороди на дистанціях 1000 і 10 000 м), від 1948 — серед жінок на одиночках і від 1960 — на двійках. Нині змагаються на таких класах суден: байдарка-одиночка (К-1, максимальна довжина 520 см, мінімальна ширина — 51 см, мін. вага — 12 кг), байдарка-двійка (К-2, 650 см, 55 см, 18 кг), байдарка-четвірка (К-4, 1100 см, 60 см, 30 кг); каное-одиночка (С-1, 520 см, 75 см, 16 кг), каное-двійка (С-2, 650 см, 75 см, 20 кг), каное-четвірка (С-4, 900 см, 75 см, 30 кг), каное-сімка (С-7, 1100 см, 85 см, 50 кг). Перед початком заїздів і після фіналів човни зважують і вимірюють. У складі програми Олімпійських ігор 12 номерів: чоловіки — К-1, 1000 і 500 м, К-2, 1000 і 500 м, К-4, 1000 м; С-1, 1000 і 500 м, С-2, 1000 і 500 м; жінки — К-1, К-2, К-4 — 500 м.

Українські веслярі дебютували на 15-х Олімпійських іграх (Гельсінкі, 1952) у складі збірної команди СРСР.

Першими олімпійськими чемпіонами з України серед чоловіків стали *М. Чужиков* та *В. Морозов* (К-4, 1000 м), *А. Химич* (С-2, 1000 м) на 18-х Олімпійських іграх (Токіо, 1964); серед жінок — *Ю. Рябчинська* (К-1, 500 м), *К. Куришко* (К-2, 500 м) на 20-х Олімпійських іграх (Мюнхен, 1972). Серед переможців Олімпійських ігор також *Ю. Філатов* (К-4, 1000 м, Мюнхен, 1972; Монреаль, 1976), *С. Чухрай* (К-4, 1000 м, Монреаль, 1976; К-2, 500 м і 1000 м, Москва, 1980), *С. Петренко* (С-2, 500 м і 1000 м), *С. Нагорний* (К-2, 1000 м; обидва — Монреаль, 1986), *С. Пострехін* (С-1, 500 м, Москва, 1980); срібні призери — *І. Нагаєв* (К-2, 500 м; К-4, 1000 м), *О. Мотузенко* і *С. Кірсанов* (К-4, 1000 м; усі — Сеул, 1988), *М. Сливинський* (С-1, 500 м, Сеул, 1988; Барселона, 1992). Бронзова призерками 28-х Олімпійських ігор (Афіни, 2004) на дистанції 500 м стали *Г. Балабанова*, *І. Осипенко*, *Т. Семикіна* та *О. Череватова* (К-4). Перший чемпіон Європи з України — *Є. Яциненко*; також переможцями були *Г. Карюхін*, *В. Дрибас* та ін. Перші чемпіони світу — *О. Шапаренко*, *Ю. Стеценко*, *М. Чужиков* і *В. Морозов*; також серед чемпіонів — *П. Грешта* і *М. Шурга*, *В. Береза*, *А. Шарикін*, *С. Нікольський*, *В. Юрченко*, *М. Баранов*, *І. Гайдамака*, *С. Колоколов*, *А. Кобрисєв*. Багато укр. веслярів здобували найвищі титули в юніор. чемпіонатах Європи і світу. Федерацію веслування на байдарках і каное України створ. 1992 (1-й президент — *О. Шапаренко*), того ж року її прийнято до Міжнар. федерації каное. Проводяться чемпіонати України серед дорослих і юнаків, традиц. регати. Змагання відбуваються на весляр. базах Дніпропетровська, Києва, Тернополя, Херсона, Запоріжжя, м. Комсомольськ (Полтав. обл.). Обладнані дистанції є у Житомирі, Харкові, Львові. Від 1973 проводять міжнар. регату — пам'яті *Ю. Рябчинської*.

Рекомендована література

1. Шапаренко О. М. Золоті весла. К., 1979;
2. Гаврилов В. Н. Гребля на байдарках и каноэ. Х., 1980;
3. Стеценко Ю. Н., Никоноров А. Н. Подготовка гребцов на байдарках. К., 1985.

В. П. Пожилова

Бібліографічний опис:

Веслування на байдарках і каное / В. П. Пожилова // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2005. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-33782>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).